

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3104/2024. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.634.221/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kölcsényi Zsolt Soma ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.634.221/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.Pk.40.022/2022/5. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás előzményei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] Az indítványozó édesanya (az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy kérelmezője) és a kérelmezett édesapa élettársi kapcsolatából egy gyermek született. A Müncheni Járásbíróság 543F7194/13. számú határozatával a gyermek felett közös szülői felügyeletet állapított meg azzal, hogy a kiskorú gyermek az indítványozó gondozásában él. A Müncheni Járásbíróság továbbá a 543F11261/11. számú határozatával a gyermek és a kérelmezett édesapa közötti kapcsolattartást és a gyermektartásdíj fizetésének kötelezettségét is szabályozta. A határozat értelmében a kérelmezett édesapa jogosult gyermekével kapcsolatot tartani a szünetek (nyári, őszi, karácsonyi, farsangi) fele idejében, a gyermek átadásának és átvételének helye az indítványozó mindenkori lakóhelye.
- [4] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben kérelmezettként eljáró édesapa mint felperes keresete alapján eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.P.100.197/2016/246. számú, 2019. január 30. napján kelt ítéletével a Müncheni Járásbíróság említett végzéseit megváltoztatta, és a kérelmezett édesapát jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására, egyben kötelezte az indítványozót, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 naptári napon belül adja ki a gyermeket személyi és úti okmányaival együtt az édesapa részére. A Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletében a gyermek és az indítványozó közötti kapcsolattartást is szabályozta, előírva, hogy a gyermek átadásának és átvételének helye az édesapa mindenkori lakóhelye. A Fővárosi Törvényszék 54.Pf.632.130/2019/18. számú, 2019. június 19. napján kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét kiegészítésekkel és pontosításokkal (ideértve mindenekelőtt a közös szülői felügyelet megszüntetését, melyről az elsőfokú bíróság formálisan nem rendelkezett) helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria Pfv.II.21.588/2019/2. számú, 2019. december 10. napján kelt végzésével hivatalból elutasította.
- [5] Az utóbb az indítványozó mint felperes keresete alapján eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 35.P.100.681/2021/73. számú, 2022. október 7. napján kelt ítéletével a Pesti Központi Kerületi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék korábbi ítéleteiben foglaltakat megváltoztatta, és az indítványozót jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására, egyben kötelezte az édesapát (ennek az eljárásnak az alperesét), hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 naptári napon belül adja ki a gyermeket személyi és úti okmányaival együtt az indítványozó részére. A Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletében a gyermek és a kérelmezett édesapa közötti kapcsolattartást is szabályozta, előírva, hogy a gyermek átadásának és visszaadásának helye az indítványozó mindenkori lakóhelyének bejárata előtti járdaszakasz. Az alkotmányjogi panasz beadásakor az eljárás másodfokon a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban volt.
- [6] 1.2. Az indítványozó a Budai Központi Kerületi Bírósághoz 2022. január 11. napján érkezett kérelmében a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.P.100.197/2016/246. számú ítéletén alapuló, 2021. december 26. napján 9 órától 2022. január 2. napján 18 óráig esedékes folyamatos kapcsolattartás végrehajtásának elrendelését kérte, tekintettel arra, hogy a kérelmezett édesapa már több alkalommal megszegte a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseket, és jelen esetben a téli szünetben esedékes kapcsolattartás nem jött létre.

- [7] A Budai Központi Kerületi Bíróság 1.Pk.40.022/2022/5. számú, 2022. április 11. napján kelt végzésével az eljárást hivatalból megszüntette. A végzés indokolása szerint a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 8. cikk (1) bekezdése alapján a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bíróságai rendelkeznek általános joghatósággal a gyermek feletti szülői felelősségre vonatkozó ügyekben, a végrehajtási ügyekre is kiterjedően. Tekintettel arra, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helye az Amerikai Egyesült Államokban volt, ezért a bíróság szerint az amerikai bíróságok rendelkeznek általános joghatósággal a kérelem elbírálására. Figyelemmel arra, hogy a kérelmezett édesapa a bíróság kifejezett felhívására úgy nyilatkozott, hogy a magyar bíróság joghatóságát nem fogadja el, ezért a Budai Központi Kerületi Bíróság azt állapította meg, hogy a Rendelet 12. cikke szerinti, a felek megállapodásán alapuló joghatóság esete sem áll fenn, így pedig a bíróság a Rendelet 17. cikke alapján hivatalból megállapította a joghatósága hiányát. A Budai Központi Kerületi Bíróság sem a kérelmezett édesapát nyilatkozattételre felhívó végzését, sem a kérelmezett nyilatkozatát nem küldte meg az indítványozónak.
- [8] 1.3. Az indítványozó fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.634.221/2022/3. számú, 2022. november 29. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítélete alapján a gyermek átadásának és átvételének helye a kérelmezett édesapa mindenkor lakóhelye (jelen esetben az Amerikai Egyesült Államok), amire tekintettel úgy ítélte meg, hogy a magyar bíróságok joghatósága ugyan valóban kizárt, ám ennek alapja nem a Rendelet, hanem a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Nmjt.). A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Rendelet szabályai azért nem alkalmazhatóak, mert a Rendelet 1. cikk (1) bekezdése tételesen felsorolja, hogy a rendeletet mely polgári ügyekben kell alkalmazni, és ezek között a kapcsolattartás végrehajtása nem szerepel, a Rendelet (23) preambulumbekkezdése pedig kifejezetten kimondja, hogy a családjogi perek terén hozott határozatok végrehajtására vonatkozó rendelkezések esetében továbbra is a nemzeti jog az irányadó. Az ily módon a másodfokú bíróság szerint alkalmazandóvá váló Nmjt. 89. § g) pontja pedig akként rendelkezik, hogy a magyar bíróság joghatósága kizárt külföldi végrehajtást igénylő eljárásban, jelen esetben pedig kétségtelen, hogy ha a gyermek átadás-átvétele megghiúsul, azt az Amerikai Egyesült Államokban (azaz külföldön), a gyermek szokásos tartózkodási helyén kell végrehajtani. A Fővárosi Törvényszék végzésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a végzés és az arra adott kérelmezetti nyilatkozat indítványozó számára történő megküldésére vonatkozó kötelezettségét megsértette, ez az eljárási szabálysértés ugyanakkor az iratok tartalmából megállapíthatóan az ügy érdemére nem hatott ki (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [18]).
- [9] 1.4. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Fővárosi Törvényszék 51.Pkf.634.221/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.Pk.40.022/2022/5. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény E) cikk (1)–(3) bekezdéseivel, G) cikk (2) bekezdésével, L) cikk (1) bekezdésével, Q) cikk (1)–(3) bekezdéseivel, R) cikk (2) bekezdésével, VI. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1), (2) és (5) bekezdéseivel, XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, az alábbiak szerint.
- [10] Az alkotmányjogi panasz szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti nemperes eljárás alapvetően polgári, és nem pedig végrehajtási eljárás, ekként arra a Rendelet szabályai álláspontja szerint egyértelműen kiterjednek. Az indítványozó ezzel összefüggésben hivatkozott a Fővárosi Törvényszék olyan eseti döntésére is, melyben (az indítványozó megítélése szerint az alkotmányjogi panaszra okot adó ügghöz hasonló tényállás alapján) a Rendelet szabályainak alapulvétele az eljáró bíróság megállapította a joghatóságát.
- [11] Az Alaptörvény E) és Q) cikkei az alkotmányjogi panasz szerint azért sérültek, mert a bíróságok mellőzték egy uniós rendelet egyébként kötelező alkalmazását. Az R) cikk (2) bekezdése pedig azért sérült az indítványozó szerint, mert a Rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó jogforrás a magyar jog részévé vált, melynek alkalmazása és betartása a bíróságok kötelezettsége (lett volna).
- [12] Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése, XVI. cikke és XV. cikk (5) bekezdése sérelmét az indítványozó azért hivat fel, mert megítélése szerint az eljáró bíróságok elmulasztották az eljárásuk során a gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítését.
- [13] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét a panasz azért állítja, mert a bíróságok jogértelmezése elzárta az indítványozót attól, hogy az ugyancsak bírói döntésen alapuló, gyermekével való kapcsolattartáshoz való jogát gyakorolhassa. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában vitatta az Alkotmánybíróság azon gyakorlatát is, miszerint a gyermek kapcsolattartáshoz fűződő jogának megsértését csak a szülői felügyeletet gyakorló szülő hívhatja fel a gyermek nevében, tekintettel arra, hogy az esetek jelentős részében éppen a szülői felügye-

letet gyakorló szülő okozza a jogsértést azzal, hogy a különélő szülő számára a kapcsolattartás lehetőségét nem biztosítja.

- [14] A támadott bírói döntések az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével azért ellentétesek a panasz szerint, mert (figyelemmel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszhoz mellékként csatolt, a Fővárosi Törvényszék által más, tárgya szerint hasonló ügyben hozott döntésre) az eljáró bíróságok lényegileg azonos ügyekben hoztak egymással alapvetően ellentétes döntéseket. Az alkotmányjogi panasz a hátrányos megkülönböztetés tilalma sérelmére azért is hivatkozik, mert az eljáró bíróságok indokolatlanul és egyben alaptörvény-ellenesen tettek különbséget azon magyar állampolgárságú gyermekek (és szüleik) között, akik Magyarországon, illetőleg akik külföldön élnek.
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét az indítvány azért állítja, mert az eljáró bíróságok megsértették az uniós jog alkalmazására vonatkozó, Alaptörvényből fakadó kötelezettségüket. Ugyancsak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi a panasz szerint az eljárás elhúzódása, valamint az a tény is, hogy a bíróságok súlyos eljárásjogi hibát vétettek azzal, hogy nem küldték meg az indítványozó számára a kérelmezett ellenkérelmét, illetőleg nyilatkozatát, elzárva ezzel az indítványozót az erre való újabb nyilatkozattétel lehetőségétől.
- [16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog az alkotmányjogi panasz szerint azért sérült, mert az indítványozó (a kérelmezett érvei ismeretének hiányában) csak korlátozottan, a bíróság végzésében foglaltak alapján élhetett a jogorvoslathoz való jogával, a másik fél állításainak ismerete nélkül.
- [17] Az Alaptörvény G) cikk (2) bekezdésének sérelmére vonatkozóan a panasz indokolást nem tartalmaz.
- [18] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [19] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék végzését 2023. január 12. napján vette át, melyhez képest az alkotmányjogi panasz határidőben, 2023. március 13. napján került előterjesztésre. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.
- [20] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésére valamely, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jog sérelme esetén van lehetőség. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak az Alaptörvény E) cikk (1)–(3) bekezdése, L) cikk (1) bekezdése, Q) cikk (1)–(3) bekezdése és R) cikk (2) bekezdése {az E) cikk (1)–(3) bekezdéseire és az R) cikk (2) bekezdésére például: 3010/2023. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [29]; az L) cikk (1) bekezdésére például: 3421/2022. (X. 21.) AB végzés, Indokolás [12]; a Q) cikk (1)–(3) bekezdéseire például: 3518/2023. (XII. 14.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.
- [21] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdésének és XVI. cikkének sérelmét azért állította, mert az eljáró bíróságok eljárásuk során nem voltak tekintettel a gyermek legjobb érdekére. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:161. § (1) bekezdése értelmében a gyermek törvényes képviselője a szülői felügyeletet gyakorló szülők joga és kötelezettsége, ugyanakkor az alkotmányjogi panasz benyújtása idején az indítványozó (a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.P.100.197/2016/246. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.632.130/2019/18. számú ítélete alapján) nem volt feljogosítva a szülői felügyelet gyakorlására. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a XV. cikk (5) bekezdése és a XVI. cikk sérelmét állító indítványi elem nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja azon törvényi követelményét, hogy alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértésére hivatkozással terjeszthető elő {legutóbb hasonlóan például: 3535/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [25]}.
- [22] 2.4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, ha az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz indokolást az Alaptörvény G) cikk (2) bekezdésének állított sérelmére vonatkozóan. Az alkotmányjogi panasz ugyancsak nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmére vonatkozóan. A jogorvoslathoz való jog állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből egyébként is csupán az a követelmény fakad, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében biztosítani kell a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni {lásd például: 3257/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [29]}, mely követelmények a Fővárosi Törvényszék eljárásával szemben jelen esetben maradéktalanul érvényesültek. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog nem értelmezhető akként, hogy az magában foglalná az indítványozó számára kedvező döntés meghozatalának jogát {lásd például: 3510/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [24] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állítja, mert az eljáró bíróságok jogértelmezése elzárta az indítványozót attól, hogy a gyermekével való kapcsolattartáshoz való jogát gyakorolhassa. Az indítványozó ezen érvelésével összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék döntésében kizárólag abban a kérdésben foglalt állást, hogy van-e a magyar bíróságoknak joghatósága az indítványozó kérelmének elbírálására, a kérelem joghatóság hiányában történő elutasítása pedig még áttételesen sem jelenti az indítványozó kapcsolattartáshoz való jogának korlátozását, már csak azért sem, mert a Budai Központi Kerületi Bíróság kifejezetten felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy a kérelmét a gyermek szokásos tartózkodási helye szerint illetékes amerikai bíróság előtt terjesztheti elő (lásd a végzés 2. oldalát). Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy a támadott bírói döntés tartalma és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének állított sérelme között alkotmányjogi értelemben nincs összefüggés, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Törvényszék (illetőleg a Budai Központi Kerületi Bíróság) végzése nem döntött az indítványozó kérelmének érdemében, az érdemi döntés elmaradásának indokát (a magyar bíróságok joghatóságának hiányát) pedig a támadott bírói döntések részletesen megjelölik, kitérve arra a kérdésre is, hogy mely bírói fórum jogosult az indítványozó kérelmének elbírálására.
- [25] Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg. Egyfelől, önmagában az a tény, hogy egyes, az indítványozó megítélése szerint alapvetően hasonló tényállással rendelkező ügyekben az eljáró bíróságok eltérő döntéseket hoztak, nem tekinthető alkotmányjogilag értékelhető indokolásnak, figyelemmel arra, hogy az ítélezési gyakorlat egységességének biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének megfelelően a Kúria feladata, az Alkotmánybíróság hatásköre pedig kizárólag az alkotmányjogi panasz eljárásban támadott döntések Alaptörvénnyel való összhangjának (és nem pedig egyes bírósági döntések egymással való összhangjának) a vizsgálatára terjed ki {hasonlóan például: 3123/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [14]}. Másfelől, valamely kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló eljárásban az eljáró bíróság joghatóságának megállapíthatósága szempontjából a gyermek szokásos tartózkodási helye olyan nyilvánvaló különbségnek tekinthető, mely az alkotmányjogi panaszban állított összehasonlítható helyzet lehetőségét fogalmilag, éppen az ügy jogilag releváns eleme szempontjából zárja ki.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz ezekben az elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.
- [27] 2.5. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [28] 2.6. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kéteye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [29] 2.6.1. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, figyelemmel a panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos, részletesen kimunkált esetjogára.
- [30] 2.6.2. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét három okból állította: az uniós jog alkalmazására vonatkozó alaptörvényi kötelezettség megsértésére; az eljárás elhúzódására; valamint tartalmilag

a fegyveregyenlőség elvének sérelmére hivatkozással (a bíróságok nem küldték meg az indítványozó számára a kérelmezett ellenkérelmét, illetőleg nyilatkozatát).

- [31] Az adott ügyben közvetlenül alkalmazandó vagy közvetlen hatállyal bíró uniós jogi norma nyilvánvaló, indokolás nélküli figyelmen kívül hagyása adott esetben kétségtelenül felvetheti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy egyik központi kérdése ugyanakkor éppen az volt, hogy a Rendelet (mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma) tárgyi hatálya kiterjed-e az alapügyre vagy sem. Ilyen esetekben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettségből az a követelmény fakad, hogy az eljáró bíróság érdemi indokát adja annak, hogy miért jutott arra a jogi következtetésre, hogy az uniós jog valamely szabálya az adott ügyben (az indítványozó állításával szemben) miért nem alkalmazható. Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék végzése ezen követelménynek kétséget kizáróan eleget tett (Indokolás [23]). Önmagában az a tény, hogy az indítványozó nem osztja az eljáró bíróság jogértelmezését, pusztán az indítványozó eltérő jogi álláspontja miatt még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, függetlenül az indítványozó jogi álláspontjának helytállóságától vagy esetleges helytelenségétől. Az indítványozó pedig alkotmányjogi panaszában maga sem utalt sem arra, hogy az uniós jog figyelmen kívül hagyása adott esetben miért minősült volna az Európai Unió Bírósága esetjoga szerint „kirívóan súlyos” jogsértésnek az eljáró bíróságok részéről [lásd például: *Gerard Köbler kontra Ausztria* (C-224/01), ECLI:EU:C:2003:513], sem pedig arra, hogy a Rendelet hatályának értelmezésével összefüggésben felmerült-e az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének lehetősége az eljárás során.
- [32] Az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás elhúzódására vonatkozó indítványozói érveléssel összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint az eljárás elhúzódása miatt bekövetkezett esetleges jogsérelem az Alkotmánybíróság eljárásában nem orvosolható, ugyanis az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhítse vagy bármilyen formában orvosolja [legutóbb például: 3054/2023. (II. 8.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [33] A (tartalmilag) a fegyverek egyenlősége sérelmét állító indítványi elemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a Fővárosi Törvényszék maga is megállapította az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését, annak rögzítésével, hogy ez az eljárási szabálysértés az ügy érdemére miért nem hatott ki (Indokolás [18]). A Fővárosi Törvényszék ezen megállapítása az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatával is összhangban áll: valamely alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazandó eljárásjogi szabály esetleges megsértése önmagában még „csak” törvénysértésnek tekinthető, mely nem veti fel automatikusan a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az Alkotmánybíróság a 3064/2019. (III. 29.) AB határozatában (éppen a fegyveregyenlőség elvének állított sérelmével összefüggésben) azt állapította meg, hogy az Alaptörvényből nem következik, hogy a jogvitában résztvevő felek minden egyes beadványra reagálni tudjanak. Ahhoz, hogy valamely, az eljárás során keletkezett irat kézbesítésének elmaradása (mely az eljárási törvények szerint kétségtelenül törvénysértésként értelmezhető) meghaladja a törvénysértés szintjét és elérje az alaptörvény-ellenesség szintjét, annak igazolása szükséges, hogy a nem kézbesített irat tartalmánál és/vagy jogi természeténél fogva igényelte volna a másik fél (újabb) észrevételét (különösen Indokolás [24]–[25]).
- [34] Jelen esetben azonban, ahogyan az a Fővárosi Törvényszék végzéséből is kétséget kizáróan megállapítható, az indítványozó számára nem kézbesített irat részben a Budai Központi Kerületi Bíróság azon végzése volt, melyben a bíróság a kérelem megküldésével egyidejűleg felhívta a kérelmezettet nyilatkozattételre abban a kérdésben, hogy a magyar bíróság joghatóságát elfogadja-e (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [3]), részben pedig a kérelmezett nyilatkozata, melyben a magyar bíróság joghatóságát nem fogadta el (Fővárosi Törvényszék végzése, Indokolás [4]). Sem a Budai Központi Kerületi Bíróság végzése, sem a kérelmezett nyilatkozata nem igényelték az indítványozó részéről további nyilatkozatot vagy újabb jogi érvet tartalmazó beadványt, sem ezen iratok jogi természetét, sem pedig tartalmát tekintve. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság, figyelemmel a Fővárosi Törvényszék végzésének vonatkozó megállapításaira, valamint figyelemmel a 3064/2019. (III. 29.) AB határozat megállapításaira, arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó által állított (és a Fővárosi Törvényszék által is egyértelműen megállapított) eljárásjogi szabálysértés (azaz törvénysértés) jelen esetben nem vetette fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség (azaz az alaptörvény-sértés) kételyét.
- [35] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/653/2023.

